
Dualizm w rozwoju gospodarczym Europy - cz. I

Dualizm w rozwoju gospodarczym Europy

Dualizm składał się z dwóch zróżnicowanych terytorialnie kierunków w rozwoju gospodarczym XVI-wiecznej Europy. Na zachód od rzeki Łaby rozwijała się i dominowała gospodarka towarowo – pieniężna, natomiast na wschód od Łaby dominowała gospodarka folwarczno – pańszczyźniana. Państwa, w których dominowała gospodarka towarowo – pieniężna to min. Francja, Niemcy, Anglia, natomiast państwa, w których istniała gospodarka folwarczno – pańszczyźniana to Polska, Litwa.

Spróbujmy zacząć od bardziej rozwiniętej formy gospodarczej, a mianowicie od gospodarki towarowo – pieniężnej. Ten typ gospodarki rozwijał się w Europie zachodniej, a czynnikami, które umożliwiały jego rozwój były:

- odkrycia geograficzne,
- rozwój państw kolonialnych,
- wzrost liczby ludności,
- postęp techniczny,
- wykorzystanie nowego rodzaju sprzętów nawigacyjnych i morskich,
- rozwój handlu,
- powstanie scentralizowanych państw.

Charakterystyczna dla tego rodzaju gospodarki była wolność osobista chłopów, możliwość zatrudnienia chłopu nieposiadającego ziemi w mieście, aktywizacja gospodarcza szlachty poprzez np. ogradzanie w Anglii (łączenie gruntów dworskich z przeznaczeniem na pastwiska dla owiec – z zapotrzebowaniem na wełnę wiązała się z rozwojem sukiennictwa).

W typie gospodarki towarowo – pieniężnej wykształciła się nowa grupa społeczna – była to tzw. nowa szlachta, która zrywała z tradycyjnym poglądem, że szlachta nie może zajmować się gospodarstwem. Efektem tego typu gospodarczego był spadek uprawy zbóż na rzecz hodowli (często o takim wydarzeniu mówi się, jako o drugiej rewolucji neolitycznej).

Gospodarka towarowo – pieniężna to również rozwój dużych miast, ośrodków miejskich, które są wizytówką danego państwa i stanowią bardzo ważny ośrodek życia politycznego, społecznego i kulturalnego. Takimi miastami były min. Londyn, Lizbona, Sewilla, Amsterdam. Miasta te stawały się swoistą wizytówką państwa na zewnątrz.